Wąbrzeźno

Przyjazne wody

Folder

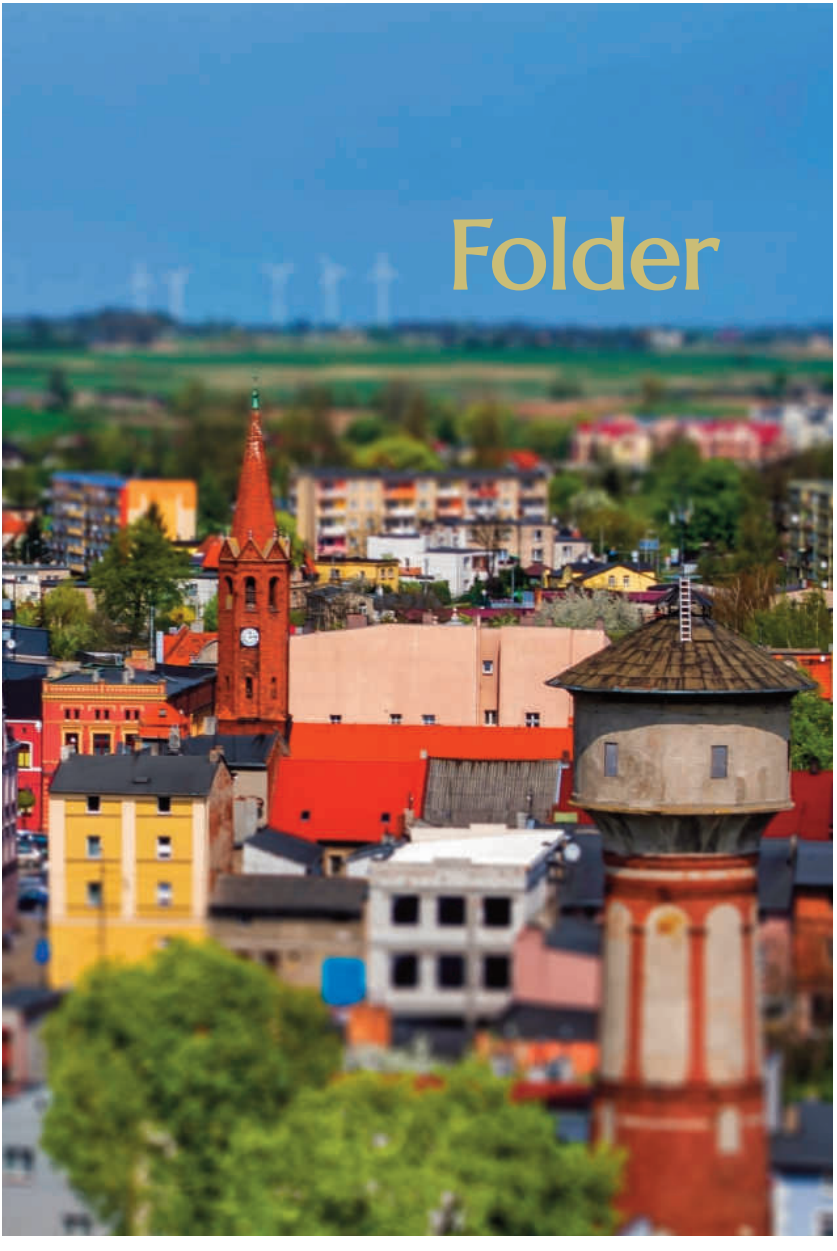

Wąbrzeźno

Przyjazne wody

Wąbrzeźno. Folder
Wydawca: Gmina Miasto Wąbrzeźno
ul. Wolności 18, 87 - 200 Wąbrzeźno.
Redakcja: Anna Borowska, Aleksandra Kurek, Emiliana Jankowska, Wojciech Trzciński, Paweł Becker, Błażej Gilewski.
Korekta: Aleksandra Basikowska.
Druk i wydawnictwo: Wąbrzeskie Zakłady Graficzne Sp. z o.o., ul. Mickiewicza 15, 87 - 200 Wąbrzeźno.
Zdjęcia: Marcin Zduniak, Anna Borowska, Wiesław Duma, Tomasz Zygnarowski. W dziale *Atrakcje i miejsca, które trzeba odwiedzić* wykorzystano zdjęcia ze stron internetowych prezentowanych instytucji. **Mapka Wąbrzeźna** Wydawnictwo Profill z Szubina.

Wąbrzeźno, 2020 rok

SPIS TREŚCI

Wyjątkowy kawałek Ziemi 3

Historia Wąbrzeźna w pigułce 4

Szlakiem zabytków 7

Atrakcje i miejsca, które trzeba odwiedzić 22

Turystyka kulturowa 35

Gastronomia 36

Noclegi 37

Co warto wiedzieć 39

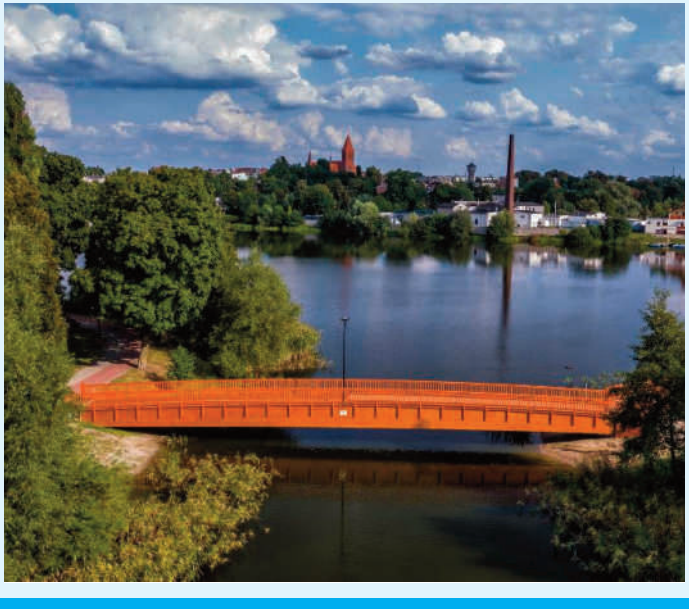

WYJĄTKOWY

KAWAŁEK ZIEMI

Wąbrzeźno to najpiękniejszy zakątek historycznej ziemi chełmińskiej. Każdy, kto przekroczy progi miasta, znajdzie tu spokój. Urzecze go też wyjątkowy klimat tego gościnnego kawałka Ziemi.

To wyjątkowe miejsce odkryto w czasach przedhistorycznych. Dlatego też karty historii Wąbrzeźna zapisane są licznymi wydarzeniami i wieloma legendami. Miasto było odwiedzane przez królów, dostojników Kościoła, znanych pisarzy, artystów i działaczy politycznych. Stąd wywodzą się laureat nagrody Nobla W. Nernst, o. Bernard, olimpijczycy M. Freimut, Roy Henkel i M. Fularczyk - Kozłowska oraz znani sportowcy K. Kudłacz, S. Rumniak czy M. Kochański. To tutaj uruchomiono pierwszą w Polsce kolej elektryczną i to tutaj pisze Aleksandra Bacińska, o której mówią „druga Osiecka".

Wąbrzeźno, położone między trzema jeziorami i zatopione w zieleni, jest idealnym miejscem do odpoczynku. Dysponuje bogatą bazą rekreacyjno-sportową, gastronomiczną, handlową, usługową i medyczną. Tym, którzy chcieliby spędzić tu weekend, hoteliki oferują wygodne pokoje. Godnymi polecenia są: Podzamcze z plażą miejską, amfiteatrem, Górą Zamkową i zabytkowym parkiem oraz powstającym centrum rekreacyjnym; kryta pływalnia; paintball; squash czy też kręgielnia. Są tu ścieżki rowerowe i spacerowe z punktami widokowymi, stacjami napraw rowerów i miniparkami fitness. Dla mieszkańców i turystów organizuje się tu wiele imprez.

HISTORIA

WĄBRZEŹNA W PIGUŁCE

1246 19 kwietnia - pierwsza wzmianka o osadzie Wambrez; Wąbrzeźno staje się własnością biskupów chełmińskich

1303 początek budowy zamku biskupów chełmińskich

1331 uzyskanie praw miejskich (prawdopodobnie)

1410 1414 Wąbrzeźno niszczone w czasie wojen polsko-krzyżackich

1464 spalenie miasta przez Krzyżaków

1466 ziemia chełmińska wraz z Wąbrzeźnem włączone do Korony na mocy II pokoju toruńskiego

1534 biskup Jan Dantyszek potwierdza stare i nadaje miastu nowe przywileje

1535 spisanie inwentarza zamku, pierwszego zachowanego dokumentu, w dodatku zapisanego w języku polskim

1655 spalenie miasta i zamku przez Szwedów

1685 do Wąbrzeźna trafia obraz Matki Bożej Brzemiennej

1772 Wąbrzeźno w zaborze pruskim

1788 zmiana nazwy na Briesen Westpreussen

1807 Wąbrzeźno w granicach Księstwa Warszawskiego - do 1815

1898 1 kwietnia 1898 r. uruchomiono pierwszą na dzisiejszych ziemiach polskich kolej elektryczną Wąbrzeźno – Wąbrzeźno Miasto. Trakcję elektryczną rozebrały PKP w 1959 roku, ruch osobowy zawieszono w 1991 roku

1906 oddano nowy gmach Królewskiego Progimnazjum Realnego (obecnie Zespół Szkół Ogólnokształcących Liceum Ogólnokształcące im. Zygmunta Działowskiego). Progimnazjum, jako szkoła państwowa, funkcjonowało w Wąbrzeźnie od 1903 roku

1920 20 stycznia powrót Wąbrzeźna do Polski

1921 założono Polski Instytut Narodowy z inicjatywy Włodzimierza Tetmajera. Działał kilka miesięcy.

1939 zajęcie miasta przez Niemców, założenie przez Selbstschutz prowizorycznego obozu koncentracyjnego na terenie zakładów PPG (obecnie ERGIS SA). Masowe egzekucje w pobliskiej piaskowni w Łopatkach

1941	w latach 1941-1943 do obozów (w Potulicach i Toruniu) wywieziono około 3,8 tys. mieszkańców Wąbrzeźna
1945	24 stycznia wkroczenie Armii Czerwonej
1950	powstaje Miejski Klub Sportowy „Unia” Wąbrzeźno
1956	powołanie Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej (wcześniej działały Powiatowa Biblioteka Publiczna oraz Miejska Biblioteka Publiczna)
1959	powołanie Miejskiego Ogniska Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej
od 1960	rozwój szkolnictwa zawodowego
1962	oddanie do użytku Szkoły Podstawowej nr 3, tzw. „tysiąclatka”
1965	powstanie Powiatowego Domu Kultury
1969	utworzenie Ludowego Klubu Sportowego „Mechanik”
1987	w Wąbrzeźnie zorganizowano ogólnopolskie dożynki
1990	pierwsze wolne wybory do samorządu terytorialnego po jego przywróceniu (zniesiony on został w 1950 i na cztery dekady zastąpiony przez rady narodowe).
1990	przejęcie przez samorząd miejski oświaty na poziomie podstawowym
1990	zatwierdzenie herbu miasta wg projektu Ziemowita Maślanki (honorowy obywatel miasta)
1990	powołanie lokalnej gazety Wiadomości Wąbrzeskich. Dwutygodnik, następnie tygodnik wydawany był przez 20 lat
1991	powstanie Społecznego Komitetu Budowy Miejskiej Telewizji Kablowej, na bazie którego od 1994r. działa Miejska Telewizja Kablowa
1991	odsłonięcie tablicy upamiętniającej 50. rocznicę śmierci wąbrzeskiego noblisty Walthera Nernsta
1993	budowa nowoczesnej oczyszczalni ścieków oraz sieci wodnokanalizacyjnej
1996	obchody 750-lecia miasta
1996	doprowadzenie gazu ziemnego do miasta, utworzenie sieci gazowniczej
1996	powołanie Regionalnego Wąbrzeskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego
2000	powołanie Muzeum Miejskiego, połączonego w 2003 r. z Wąbrzeskim Domem Kultury. Obecnie w placówce jest tylko izba muzealna

2002 koronacja obrazu Matki Bożej Brzemiennej

2005 otwarcie Pływalni Miejskiej im. Pawła Bączyńskiego

2006 otwarcie obwodnicy miasta o długości 7,8 km, wybudowanej przez Urząd Miasta i Starostwo Powiatowe

2007 miasto zdobyło tytuł: Złota Lokalizacja Biznesu

2006 podpisanie umowy partnerskiej z niemieckim miastem Syke, położonym w Dolnej Saksonii w Niemczech (powiat Diepholz)

2009 2010 budowa pierwszych w mieście odcinków ścieżek rowerowych przy Jeziorze Zamkowym

2010 budowa boiska przy Pływalni Miejskiej w ramach projektu ORLIK 2012

2010 badania archeologiczne na Górze Zamkowej

2008 2011 rewitalizacja centrum miasta – Placu Jana Pawła II wraz z przyległymi do niego uliczkami

2012 2020 budowa kolejnych odcinków ścieżek rowerowych; w 2019 roku na terenie miasta było ok. 14 km ścieżek

2016 budowa nowoczesnego gmachu Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej. Zakończona w 2018 r.

2017 przebudowa i rozbudowa amfiteatru. Zakończona w 2018 r.

2017 przebudowa stadionu miejskiego. Zakończona w 2019 r.

2017 budowa nowego mostu na Jeziorze Zamkowym. Zakończona w 2018 r.

2020 rok 2020 Rokiem Obchodów 100. Rocznicy Powrotu Wąbrzeźna do Macierzy

2020 20 stycznia 2020 – uroczysta sesja Rady Miasta z okazji obchodów 100. Rocznicy Powrotu Wąbrzeźna do Polski; nadanie stadionowi miejskiemu im. Jana Wesołowskiego

2020 2020 – 2021 – plany budowy parku rekreacji i wypoczynku, modernizacja parku i urządzeń małej architektury oraz budowa przystani sportów wod-

SZLAKIEM ZABYTKÓW

RYNEK - PLAC JANA PAWŁA II

Sercem Wąbrzeźna był i jest rynek. Od wieków to miejsce spotkań mieszkańców oraz centrum życia handlowego i społecznego. Już w średniowieczu odbywały się tu kwartalne jarmarki, które przyciągały handlujących i tłumy kupujących. Na nim stanął pierwszy ratusz i witano znamienitych gości oraz organizowano ważne uroczystości. Rynek był świadkiem wielu wydarzeń. Zaglądali tu m.in.: król Władysław Jagiełło, dostojnicy Kościoła, znani pisarze i działacze polityczni. To tu wąbrzeźnianie wraz z gen. Pruszyńskim świętowali powrót Wąbrzeźna do Macierzy.

Charakter tego miejsca nie zmienia się od XIV w. Dzisiaj rynek jest pięknie odrestaurowany. Królują na nim dwie jaszczurki, będące symbolem założonego w 1397r. Towarzystwa Jaszczurczego - stowarzyszenia rycerstwa ziemi chełmińskiej. Jego klimat tworzą urokliwe secesyjne kamienice. Latem zatopiony w kwiatach, zimą ozdobiony iluminacjami świetlnymi nadal przyciąga do siebie mieszkańców i gości.

SANKTUARIUM MATKI BOŻEJ BRZEMIENNEJ przy Parafii pw. Świętych Apostołów Szymona i Judy Tadeusza

Kościół wzniesiony w latach 1323 - 1349 przez biskupa chełmińskiego Ottona. Wówczas była to jednonawowa świątynia. Reliktem tamtego okresu są ściany prezbiterium oraz cenna renesansowa monstrancja wieżyczkowa, zwana „papieską”.

W 1700 roku świątynia w wyniku pożaru została niemal w całości zniszczona. Odbudowę przeprowadzono jeszcze w tym samym roku. Z tej okazji na wieży zawieszono dzwon odlany przez Michaela Wittwercka, zdobiony herbem Pilawa, a na ołtarzu ustawiono nową wieczną lampę. Największe zmiany wprowadzono podczas przebudowy w 1902 roku.

W 1928 roku z inicjatywy Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w zewnętrzną ścianę prezbiterium wmurowano płytę z wyrytymi nazwiskami mieszkańców Wąbrzeźna, poległych w bitwach pierwszej wojny światowej i w wojnie polsko-bolszewickiej w 1920 roku. Po II wojnie światowej, ku czci poległych parafian, obok kościoła wzniesiony został pomnik Chrystusa Warszawskiego.

Wyposażenie świątyni pochodzi głównie z okresu późnego baroku.

Prawdziwym skarbem jest cudowny obraz Matki Bożej Brzemiennej tzw. Wąbrzeskiej, umieszczony w głównym ołtarzu. Ten szesnastowieczny gotycki obraz sprowadzony został w uroczystej procesji 3 czerwca 1685 roku z Kowalewa przez biskupa Opalińskiego.

W 1993 roku biskup toruński Andrzej Suski po raz pierwszy oficjalnie użył nazwy "Sanktuarium Matki Bożej Brzemiennej" w odniesieniu do długowiecznego kultu Matki Bożej w Wąbrzeźnie. 14 sierpnia 2002 roku obraz Matki Bożej Wąbrzeskiej został uroczyście ukoronowany diademem poświęconym przez Ojca Świętego Jana Pawła II. W 2004 roku wąbrzeskie Sanktuarium zostało afiliowane do Patriarchalnej Bazyliki Matki Bożej Większej - Santa Maria Maggiore w Rzymie.

Na lewym ołtarzu bocznym ustawiono gotycką rzeźbę Matki Bożej, z około 1500 roku, przeniesioną z dawnej kaplicy zamkowej, w otoczeniu licznych osiemnastowiecznych wotów. Sam ołtarz (św. Rodziny), jak i figurka Matki Bożej Zamkowej zostały gruntownie odrestaurowane w 2008 roku. Uroczyste odsłonięcie odbyło się 23 września 2008 roku podczas wizyty kanonicznej biskupa Józefa Szamockiego.

W prawym ołtarzu bocznym ze współczesnym krucyfiksem w zwieńczeniu znalazło się popiersie Boga Ojca. Na wspomnienie zasługują również barokowa chrzcielnica i gotycka kropielnica oraz feretrony, świadczące o rozwoju duchowości ludowej w drugiej połowie XIX wieku; kielichy: późnorenesansowy z I połowy XVII wieku, z 1680 roku i osiemnastowieczny, oraz barokowa lampa wieczna z 1700 roku. Ciekawa jest też Polska Droga Krzyżowa, przedstawiająca polskich świętych i kandydatów na ołtarze, wykonana przez Zygmunta Wujka. Na jej medalionach znaleźli się m.in. ojciec Bernard z Wąbrzeźna i ksiądz Franciszek Nogalski.

Obok kościoła znajduje się grota ku czci Matki Bożej z Lourdes, wybudowana w 1948 roku przez tutejszą młodzież.

KOŚCIÓŁ PW. MATKI BOŻEJ KRÓLOWEJ POLSKI

Początkowo pełnił rolę świątyni ewangelickiej. Wzniesiony w latach 1835 - 1836 neoromański kościół ulokowany został w południowo-wschodniej części rynku. W późniejszych latach dobudowano do niego wysoką wieżę, na której zawieszono trzy nowe dzwony. W 1897 roku Wąbrzeźno stało się sercem nowo utworzonej diecezji luterańskiej, liczącej prawie dwadzieścia tysięcy osób zamieszkujących w trzydziestu okolicznych miejscowościach. W związku z tym kościół został rozbudowany poprzez dodanie prezbiterium i zakrystii. Wewnątrz wzniesiono empory umożliwiające pomieszczenie większej liczby wiernych, ufundowano nowe okna, w partii chóru wstawiono trzy witraże z wyobrażeniami Jezusa oraz św. Piotra i św. Pawła, na emporze zachodniej zainstalowano nowy instrument organowy.

Po II wojnie światowej świątynia została przejęta przez katolików jako kaplica szkolna pod wezwaniem Matki Bożej Królowej Polski. Od 1987 roku pełni funkcję kościoła parafialnego. Jej wystrój pochodzi z początku XX wieku. Składają się nań neogotyckie ołtarze boczne z 1908 roku - Serca Jezusa i św. Józefa. Z tego okresu pochodzą również stacje drogi krzyżowej i feretron. Nieco wcześniejsze są obraz „Chrystusa w Ogrójcu” z 1893 roku oraz przepiękne witraże z XIX wieku, szczególnie te z postaciami Piotra i Pawła.

ZAMEK BISKUPÓW CHEŁMIŃSKICH

Jego budowę rozpoczął w latach 1301-1311 biskup Herman von Prizna, a pierwsza wzmianka o budowie pojawiła się w przywileju biskupa Mikołaja z 1321 roku. Zamek zastąpił w swej funkcji obronnej zniszczony najazdem Prusów gród, chroniący przeprawę przez jeziora.

Rezydencja biskupów, usytuowana w północno-wschodniej części miasta na sztucznie podwyższonym wzgórzu, wcinającym się w wody Jeziora Zamkowego, składała się z zamku konwentualnego oraz przedzamcza, połączonych ze sobą mostem zwodzonym. Wjazd do przedzamcza chroniony był dodatkowo przez fosę oraz ośmioboczną, siedemnastometrową wieżę. Pomiędzy murem właściwym a przedmurzem umieszczono więzienie.

Do czasów współczesnych zachowały się relikty ośmiobocznej wieży do wysokości 2 metrów, w tym piwnica z fragmentami sklepienia, oraz porozrzucane gdzieniegdzie zwaliska kamieni i cegieł. Dobrze czytelne jest położenie dawnej fosy, o głębokości 3 - 4 metrów, po której dnie przebiega obecnie ścieżka spacerowa.

Kamienica z oficyną, ul. 1 Maja 38

Kamienica mieszczańska zbudowana pod koniec XIX wieku. Wzniesiona w stylu neorenesansowym, do dzisiaj zachowała jednolity charakter w bryle zewnętrznej, jak i wewnątrz budynku.

Kamienica z oficyną ul. Plac Jana Pawła II 22

Wybudowana w 1890 roku.

W 1903 roku dobudowano oficynę, pomieszczenie magazynu i przejazd. Parter domu pierwotnie służył celom handlowym, pierwsze piętro mieszkalnym. Posiadała dwa wejścia: do korytarza i osobne wejście do sklepu. To ostatnie zostało zlikwidowane w 1989 roku.

Od 19 października 1990 roku pełni funkcję plebanii parafii Matki Bożej Królowej Polski.

Gmachy sądu i willi sądowej ul. Wolności 19 i 21

Wybudowany w 1880 roku z przeznaczeniem na siedzibę sądu grodzkiego. Przebudowany na przełomie XIX i XX wieku, m.in. przez dobudowanie skrzydła od północy, ogrodzenia i tzw. willi sądowej (w latach 1908 – 1914). Modernizowany w latach 1973 – 1975. Przy willi sądowej znajduje się ogród z końca XIX wieku. W okresie okupacji na podwórzu sądowym dokonywano egzekucji polskiej ludności cywilnej.

Pastorówka, ul. Wolności 16

Zbudowana w latach 1893-1894 jako siedziba administracyjna parafii, a później diecezji ewangelickiej. Po drugiej wojnie światowej przez wiele lat była siedzibą władz powiatowych ruchu ludowego.

Gmach policji, ul. Wolności 28

Zbudowany w pierwszej połowie XIX wieku. Pierwsza siedziba starostwa po utworzeniu powiatu wąbrzeskiego. Modernizowany w latach 1985-87 oraz w latach 2017 - 2019, zachował w układzie frontalnym swój pierwotny wygląd.

Budynek Szkoły Podstawowej nr 2 im. Jana Pawła II, ul. Wolności 30

Zbudowany dla uczniów wyznania ewangelickiego w 1912 roku. Zachował swój pierwotny wygląd. W 1939 roku znajdował się tu sztab Wojska Polskiego, broniącego ziemi chełmińskiej.

Ratusz, ul. Wolności 18

Wybudowany w latach 1892 – 93 w stylu neogotyckim z czerwonej nieotynkowanej cegły i – jak podają źródła – miał być kopią ratusza z Kilonii. Na wieży ratuszowej umieszczono zegar i wstawiono tarczę herbową Wąbrzeźna. Herb odnowiono w 1990 roku wg projektu Ziemowita Maślanki.
Ponad studwudziestoletni budynek od początku istnienia – z siedemnastoletnią przerwą – jest siedzibą władz miasta.

Siedziba Starostwa Powiatowego ul. Wolności 44

Zbudowana w 1890 roku z przeznaczeniem na siedzibę władz powiatowych, częściowo otynkowana, pokryta czerwoną dachówką i zdobiona gzymsami. Na ścianie frontalnej tarcze herbowe Wąbrzeźna, Kowalewa i Golubia (dawniej wchodzących w skład powiatu) oraz herb powiatu wąbrzeskiego.

Gmach liceum, ul. Wolności 35

Wybudowany w 1906 roku, do dzisiaj zachował swój pierwotny wygląd. Obecnie mieści się w nim siedziba Zespołu Szkół Ogólnokształcących.

Gmach poczty, ul. 1 Maja 27

Zbudowany w 1892 roku w stylu neogotyckim z czerwonej zdobionej cegły, ze stylowymi kratami oraz wieżyczkami ze strony frontowej. Przebudowany z początkiem XX wieku, w trakcie prac usunięto ozdobne schody wejściowe z granitu.

Polecamy uwadze kamienice, usytuowane m.in. na Placu Jana Pawła II oraz przy ul. 1 Maja i ul. Wolności. Wiele z nich wybudowano w stylu secesyjnym na przełomie XIX i XX wieku. Większość zachowała swój pierwotny wygląd.

Spichlerz i magazyn z trzeciego ćwierćwiecza XIX wieku przy ul. 1 Maja 40

Młyn motorowy braci Tusk z początku XX wieku przy ul. 1 Maja 60

Hala uboju z dawnej rzeźni miejskiej z 1894 roku przy ul. Kętrzyńskiego 5

Była **Pomorska Fabryka Kapeluszy** z 1922 roku przy ul. Dąbrowskiego 2

Browar parowy datowany na 1900 rok przy ul. Grudziądzkiej 11

Zespół wodociągów miejskich z 1902 roku przy ul. Kętrzyńskiego 3

Wieża ciśnień z zespołu wodociągów miejskich z 1902 roku przy ul. Matejki

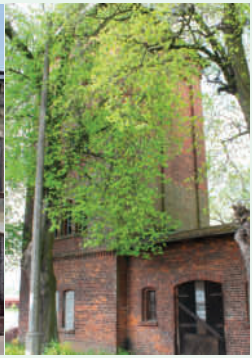

Dworzec kolejowy (1871 – 1872) oraz **wodociągowa wieża ciśnień ze stacją pomp** w zespole dworca kolejowego przy ul. Kętrzyńskiego 122

Maszyny drukarskie z początku XX wieku, Wąbrzeskie Zakłady Graficzne przy ul. Mickiewicza 15

Młyn parowy z 1899 roku przy ul. Żwirki i Wigury 10

ATRAKCJE I MIEJSCA,
KTÓRE TRZEBA ODWIEDZIĆ

Wąbrzeski Dom Kultury

ul. Wolności 47, tel. 56 688 17 27, 56 688 23 42
e-mail: wdk@wdkwabrzezno.pl, www.wdkwabrzezno.pl

W ofercie WDK przeglądy, festiwale, konkursy, koncerty, wystawy, imprezy plenerowe o zasięgu lokalnym, krajowym i międzynarodowym oraz zajęcia w sekcjach artystycznych.
Działają orkiestra dęta, kabaret, zespoły wokalne, Uniwersytet Trzeciego Wieku, Uniwersytet Dziecięcy i kluby: brydżystów, seniora, krótkofalowców, aktywnych kobiet, czarnego krążka, gier planszowych.

Galeria WDK zaprasza na wystawy stałe, m.in. „Ikony" oraz „Lwów" Ignacego Kowaliszyna, malarstwo Cecylii Szymańskiej, wystawę fotograficzną „Wąbrzeźno w fotografii", wystawę rysunków Wiesława Rybszlegera „Wąbrzeźno subiektywnie".

W Izbie Muzealnej WDK zgromadzono wiele ciekawych eksponatów.

Przy WDK urządzono Park im. Marii Skłodowskiej-Curie, a w nim ścieżkę przyrodniczą; na jego terenie prezentowane są ciekawe rzeźby w drewnie wykonane przez studentów, artystów na corocznych plenerach.

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Witalisa Szlachcikowskiego

ul. Matejki 11B, tel. 56 688 18 21, 56 688 28 92
e-mail: kontakt@biblioteka.wabrzezno.com
wypozyczalnia@biblioteka.wabrzezno.com
www.biblioteka.wabrzezno.com
https://www.facebook.com/BibliotekaWabrzezno/
https://www.instagram.com/biblioteka_wabrzezno/

Filia nr 1, ul. Tysiąclecia 1

Biblioteka oferuje:
- książki, czasopisma, multimedia i gry planszowe,
- alternatywne materiały czytelnicze dla osób niepełnosprawnych oraz czytaki do wypożyczania osobom niewidomym,
- REGIONALIA o Wąbrzeźnie i powiecie wąbrzeskim,
- audiobooki oraz bezpłatny dostęp do ebooków w projekcie „Legimi”
- bezpłatny dostęp do Internetu,
- usługi informacyjno-bibliograficzne, kserograficzne, skanowanie oraz wydruki,
- wypożyczenia międzybiblioteczne,
- katalogi on-line, cyfrową bieżącą bibliografię regionalną oraz elektroniczną obsługę czytelników,
- udostępnianie czytników z ebookami,
- wystawy, spotkania autorskie, promocje lokalnych publikacji, wykłady, recitale, koncerty, konkursy literackie, warsztaty, kiermasze, zajęcia biblioterapeutyczne, plenerowe wystawy, pikniki, projekty i akcje ogólnopolskie.

W bibliotece działają Dyskusyjny Klub Książki dla dorosłych oraz dziecięcy DKK w Filii nr 1, a dla przedszkolaków Biblioteczna Akademia Malucha.

Obiekt dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych (jest również winda).

Pływalnia Miejska im. Pawła Bączyńskiego, ul. Matejki 2a

Pływalnia Miejska im. Pawła Bączyńskiego to jeden z najnowocześniejszych obiektów tego typu w regionie. Jego największą atrakcją jest kręta, 50 m zjeżdżalnia. Chętni mogą spróbować swoich umiejętności pływackich w basenie sportowym lub odpocząć w niecce rekreacyjnej, wyposażonej w bicz wodny i kaskadę wodną. Do dyspozycji odwiedzających jest również sauna.

Obiekt jest wyposażony w nowoczesny system klimatyzacji oraz system monitoringu. Do dyspozycji gości jest strzeżony parking.

Kręgle, squash, kort tenisowy ul. Sportowa 10

- prowadzone przez Zakład Aktywności Zawodowej Kręgielnia „Mango”

W ofercie: kręgielnia, bilard, squash, siłownia, gabinet masażu, wielofunkcyjne boisko ze sztuczną nawierzchnią (tenis, siatkówka, piłka nożna), dart/rzutki, stół do piłkarzyków. Działają tu również punkt krawiecki oraz wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego.

Strzelnica myśliwska - 1500 m od obwodnicy, w Wałyczyku

Strzelnicę prowadzi Koło Łowieckie „Jedność". Można potrenować wszystkie konkurencje strzeleckie, takie jak: przeloty, oś myśliwska, krąg myśliwski, zając, dzik w przebiegu, lis, rogacz.

Działa od 1 kwietnia do 30 września w każdą środę. **Obowiązuje wcześniejszy kontakt pod nr. tel.: 668 162 045 lub 691 023 935.**

Paintball

Paintball Wąbrzeźno to park rozrywki dla fanów aktywnego wypoczynku, którzy cenią wspólny relaks na świeżym powietrzu. Na jego terenie można zrobić ognisko i urządzić grilla. Organizuje się tam imprezy firmowe, urodzinowe, wieczory kawalerskie i inne.

Dwa razy w roku odbywa się turniej paintballa, na którym każdy może spróbować własnych sił.

Informacje i rezerwacje pod nr. tel. 515 138 889.

na placu zabaw przy ul. Matejki 27,
w parku przy ul. Wolności (od strony jeziora Frydek),
przy ścieżkach pieszo-rowerowych nad Jeziorem Zamkowym,
na placu zabaw przy ul. Topolowej,
w Zakątku Seniora przy ul. Niedziałkowskiego 3,
przy ścieżce pieszo-rowerowej obok Restauracji Zamkowa przy ul. Chełmińskiej,
między blokami na ul. Macieja Rataja 66 i 66A,
na Górze Zamkowej,
na terenie tzw. osiedla 750-lecia Wąbrzeźna,
między blokami na ulicach Generała Hallera i Tysiąclecia.

Miejskie Place zabaw

ul. Mickiewicza – Ogródek Jordanowski,
ul. Topolowa,
ul. Matejki (plus urządzenia fitness),
ul. Niedziałkowskiego – Zakątek Seniora (plus urządzenia fitness),
ul. Sienkiewicza,
teren Podzamcza za amfiteatrem.

Plaża nad Jeziorem Zamkowym kąpielisko

Na piaszczystej plaży, urządzonej w ramach budżetu obywatelskiego, zainstalowane są parasole, stoliki, ustawione są też palmy. Do dyspozycji plażowiczów: leżaki, zabawki dla dzieci i minibiblioteka. Funkcjonują punkt gastronomiczny i wypożyczalnia sprzętu wodnego. Nad miejscem wydzielonym do kąpieli czuwa ratownik. Przy plaży urządzono również boisko do siatkówki.

Amfiteatr na Podzamczu

W sezonie letnim oraz z okazji różnych świąt odbywa się tu szereg koncertów. Na wąbrzeskiej scenie każdego roku goszczą znani artyści.

Przystań rekreacyjno-wędkarska - nad Jeziorem Zamkowym przy ul. Chełmińskiej 26

Pomost do cumowania łodzi na Jeziorze Zamkowym – ogólnodostępnych jest 5 przęseł pomostów pływających i 2 pomosty stałe. Wybudowany w ramach budżetu obywatelskiego.

Na terenie Wąbrzeźna jest ok. 14 km ścieżek pieszo-rowerowych. Wybudowane głównie na terenach rekreacyjnych miasta. Przy ścieżkach są fit parki, ławki parkowe, w tym dla młodzieży, platformy widokowe. Zainstalowano też stanowiska do naprawy rowerów.

Boiska ogólnodostępne

*ul. Generała Hallera - boisko do koszykówki, siłownia zewnętrzna, tor dla rolkarzy, 2 stoły do tenisa,

*ul. bp. Jana Dantyszka - boisko do koszykówki, boisko do piłki nożnej, boisko do siatkówki plażowej, stół do tenisa,

*ul. Generała Pruszyńskiego 3 - Orlik,

*Podzamcze - boiska sezonowe do siatkówki plażowej.

Stadion Miejski im. Jana Wesołowskiego

ul. Tysiąclecia 3, tel.: 724 301 301
e-mail: biuro@stadion.wabrzezno.com
www.stadion.wabrzezno.com

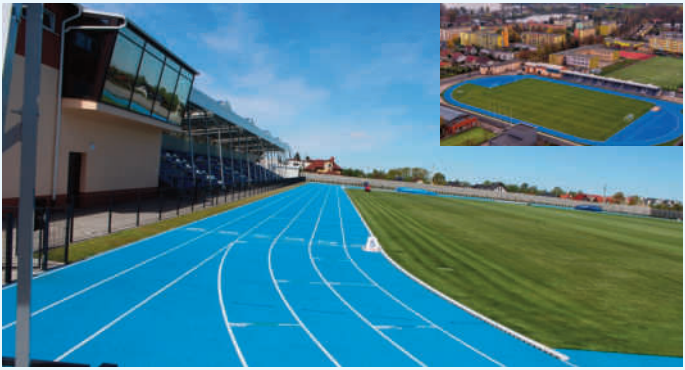

Oferuje usługi dla klienta sportowego:

* 25 miejsc noclegowych – pokoje 2-, 3- i 4-osobowe z pełnym węzłem sanitarnym, TV, Wi-Fi 100 Mb/s *całodobowe wyżywienie – catering oraz dostęp do kuchni *siłownia i sauna *sala konferencyjna ze sprzętem multimedialnym *monitorowany bezpłatny parking * rowery

Rondo Fitness & Spa

ul. Mikołaja z Ryńska 11A, tel. 532 300 400

Tutaj, pod czujnym okiem certyfikowanych trenerów, z wykorzystaniem profesjonalnego sprzętu, na 400 m^2 komfortowej strefy fit i gym, możesz spełnić swoje marzenia o wysportowanej sylwetce i rewelacyjnym samopoczuciu każdego dnia.

W strefie SPA atrakcje dla duszy i ciała. Relaks w pełnym wymiarze, pomoc w uciążliwych dolegliwościach z układem kostno-stawowym, wspólna praca nad idealną sylwetką, a także zadbaną i promienną cerą.

Klub Odnowa Fitness

ul. Grudziądzka 50/3, tel. 664 473 009

W ofercie m.in.: fitness, jumping fitness, step, salsation, pump&tone, zdrowy kręgosłup, pilates, brazylijskie pośladki, płaski brzuch.

Właścicielka klubu, z 13-letnim stażem w branży fitness, poradzi, jakie zajęcia będą właściwie dla konkretnej osoby.

Szkoła Jogi Dobra Droga

ul. Sportowa 10, tel. 607 549 873

Szkoła Jogi Dobra Droga prowadzona jest przez Fundację Rozwijalnia.

Zajęcia odbywają się w sali fitness w Kręgielni „Mango" i prowadzone są przez wykwalifikowanych nauczycieli jogi. Do wyboru są zajęcia dla początkujących, joga kręgosłupa oraz joga relaksacyjna.

Zumba Fitness

- zajęcia prowadzone w sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej nr 2 przy ul. Wolności 30 tel. 667 228 873

Zajęcia prowadzone są:

- w poniedziałki o godz. 18.15 - treningi, wzmacniające organizm i jednocześnie dostarczające mu wielu emocji i endorfin,

- w środy o godzinie 19:00 - trening obwodowy, wzmacniający poszczególne partie mięśni i kształtujący sylwetkę.

Przejażdżki konne w siodle i przejażdżki bryczką

oferuje „Rancho Adama” w Myśliwcu – 3,5 km od centrum Wąbrzeźna

Przejażdżki konne w siodle, przejażdżki bryczką, plac zabaw, możliwość zorganizowania imprez okolicznościowych, ogniska. Na miejscu można podziwiać ptactwo ozdobne, m.in.: bażanty, przepiórki, rajskie kurki.

Body Stress Release

ZDROWE ŻYCIE, Czystochleb 39A
tel. 500 716 886 lub 500 716 835
www.bsrzdrowezycie.pl

W ofercie: uwalnianie napięć techniką Body Stress Release oraz weekendy w luksusowym drewnianym domu. Prawdziwy raj dla morsów i wędkarzy, dla spacerowiczów i miłośników turystyki rowerowej. Kuchnia wegetariańska.

TURYSTYKA KULTUROWA

Turystyczne Wąbrzeźno - zaplanuj podróż do minionych czasów

– zapraszamy na szlak turystyczny Wąbrzeźna, na którym czeka na Ciebie osiem przystanków historycznych.

1. Wąbrzeska Kolejka Powiatowa
2. Rynek
3. Ludzie i miejsca, których nie ma
4. Ratusz
5. Starostwo
6. Sanktuarium
7. Grodzisko
8. Zamek biskupów chełmińskich

GASTRONOMIA w Wąbrzeźnie

Restauracja Stary Młyn
ul. 1 Maja 40
tel. 500 688 123

Restauracja Zamkowa
ul. Chełmińska 26
tel. 56 687 19 28

Restauracja RONDO
ul. Mikołaja z Ryńska 11A
tel. 532 500 800

Restauracja OAZA BIS
ul. 1 Maja 37A
tel. 56 687 15 21
578 919 415

Restauracja Kopa Kabana
ul. Toruńska 6
tel. 795 121 449

Pizzeria Kameleon
ul. Legionistów 10
tel. 56 477 94 31

Pizzeria Marakech
ul. Ojca Bernarda 7
tel. 530 577 845

Pizzeria Rukola
ul. 1 Maja 28
tel. 511 503 666

Bar „U Madzi"
ul. Plac Jana Pawła II 12
tel. 697 458 845

Bar Bao Linh
ul. Partyzanta 27
tel. 539 832 072

Kawiarnia Styl (czynna okazjonalnie)
ul. Wolności 47
tel. 56 688 17 27 wew. 23

Malta Sala Bankietowa
ul. Łabędzia 3
tel. 692 419 645

Pycha Burger
Róg ul. Kętrzyńskiego i ul. Reymonta
tel. 509 745 480

SEZONOWO:
Bar „Pod Palmami"
plaża Jezioro Zamkowe

Food Truck „Pod żaglami"
ul. Podzamcze 21

LODZIARNIE:
Kawiarenka na rynku „Lody rzemieślnicze"
ul. Plac Jana Pawła II

Lody Bonano
ul. 1 Maja 1

Lodziarnia
ul. Mestwina 8
(wejście od ul. 1 Maja)

Wiślańska Cukiernio - Piekarnia
ul. 1 Maja 13

Piekarnia - Ciastkarnia Bogdan Jarząb
ul. Plac Jana Pawła II 1
tel. 697 870 632

NOCLEGI
Wąbrzeźno i najbliższe okolice

Hotel RONDO
ul. Mikołaja z Ryńska 11A
Wąbrzeźno
tel. 532 500 800
informacja@hotel-rondo.pl
www.hotel-rondo.pl

Pensjonat Zamkowa
ul. Chełmińska 26
Wąbrzeźno
tel. 669 949 407
pensjonatzamkowa@wp.pl
www.pensjonatzamkowa.pl

Hotel OAZA BIS
ul. 1 Maja 37A
Wąbrzeźno
tel. 56 687 15 2
578 919 415
hoteloaza@interia.pl
www.oazabis.pl

Agroturystyka
ul. Wolności 112
Wąbrzeźno
tel. 56 688 14 45
kom. 608 679 214

Apartament Briesen
ul. Tysiąclecia 4/29
Wąbrzeźno
tel. 503 162 135

Stadion Miejski im. Jana Wesołowskiego
ul. Tysiąclecia 3
Wąbrzeźno
Noclegi dla grup zorganizowanych
tel. 724 301 301

Gospodarstwo Turystyczne „U Zbycha”
Wielkie Pułkowo 34
tel. 668 522 885

Gospodarstwo Agroturystyczne „Pod Dębem”
Łopatki Polskie 22
tel. 56 688 85 72
785 177 629
e-mail: grania2805@wp.pl

Zielona Dolina
Łopatki Polskie 8
tel. 698878220
e-mail:
zielonadolina8@wp.pl

Hotel Kuźnia Smaków
Małe Pułkowo 20
tel. 663 943 934
recepcja@kuzniasmakow.com
www.kuzniasmakow.com

OAZA Zieleni
Płużnica 29
tel. 608 831 487
slawek.nowak11@wp.pl

MEDIMAS
Bielawy 1
tel. 731 773 262
medimas@wp.pl
medimasbielawy.com.pl

Gospodarstwo Agroturystyczne Kozdrówka
Stanisławki 34
tel. 56 688 35 06
irenaszymion@wp.pl

Gospodarstwo Agroturystyczne
Wałyczyk 27
tel. 56 689 32 31

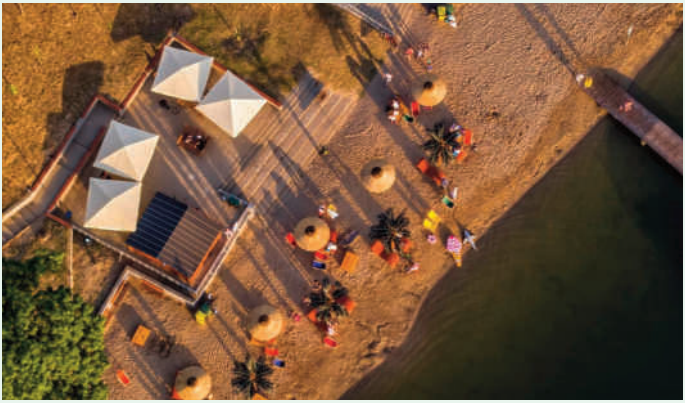

CO JESZCZE WARTO WIEDZIEĆ

TAXI

Postój Taxi
ul. 1 Maja 52
Tel. 56 621 08 00

Taxi osobowe nr 1
Tel. 728 706 343

Taxi osobowe nr 4
Tel. 724 714 693

Taxi osobowe nr 5
Tel. 883 512 679

Taxi osobowe nr 6
Tel. 603 225 525

Taxi osobowe nr 7
Tel. 696 109 349

Taxi osobowe nr 10
Tel. 603 109 225

Taxi osobowe nr 11
Tel. 724 096 997

Taxi osobowe nr 12
Tel. 603 594 03

WĄBRZEŹNO W SIECI

* Oficjalna strona miasta: www.wabrzezno.com
* Fanpage: www.facebook.com/ratusz.wabrzezno
* Turystyczne Wąbrzeźno: turystyczne.wabrzezno.com
* Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Witalisa Szlachcikowskiego: biblioteka.wabrzezno.com
* Wąbrzeski Dom Kultury: wdkwabrzezno.pl
* Miejski Punkt Informacji: www.wdkwabrzezno.pl
* Stadion Miejski im. Jana Wesołowskiego: stadion.wabrzezno.com

STREFY DARMOWEGO INTERNETU

* Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Witalisa Szlachcikowskiego, ul.Matejki 11B
* Wąbrzeski Dom Kultury, ul. Wolności 47
* Kameleon, ul. Legionistów 10

Wąbrzeźno

Przyjazne wody

Spis ulic Wąbrzeźna

1 Maja D4,E4-D1,C2
11 Listopada C7,D7,E7,E6,F6
30 Stycznia C5
710 - lecia Wąbrzeźna C2,C3,D3
Akacjowa E5
Balanciu E1,E2,C2
Bielikowa B7
biskupi Jana Dietrycha C2,D2
Boczania C3
Bolesława Szczuki C2,D2
Bydgoska C3
Bydowa E3
Chełmińska B4,B3,C3,C4-(A2,B2)
Cisowa E5
Czarnkowa B2
Cytrynowa C3
Czerniewicza C2,C3
Dąbrowskiego D4
Dolna C1,C3
dr. Józefa Szczepańskiego C2
Działkowa D2
Generała Hallera D6
Generała Sikorskiego C4-(B1)
Generała Pruszyńskiego D5,D6,D7
Gołębia B3,C3
Górna C4-(A1,A3,B2,B3)
Grabowa E5
Grudziądzka C4,C5,C3,B2,B1
Grutchowa C3
Jaskółcza C1
Jesiej E5
Jesiennia C1,C4
Jesienniowa E5
Jesienna C4
Kanarkowa C3
Kaszubowa C1
Kętrzyńskiego D4,E4,E5,F5,F6,G6,G7,F7
Kopernika C4,D4-(B2,C2)
Kormoranowa B2
Kosinskiego C4-(A1,B1)
Kościuszki C4,D4-(B2,C3)
Krasickiego D4
Królowej Jadwigi D4,D3-(C2,C3)
Krucza C3
ks. gen. W. Kiedrowskiego D4,E3
ks. Józefa Teofiława E3,F3
ks. Józefa Wincentego Polemańskiego C7
Kukułcza C3
Kwiatowa C2
Legionistów D3
Łąkowska B3,B4,C3,C4
Maciejka Rotuja D3,D4
Malinowa C3
Marii Konopnickiej D3
Matejki D5,E5-(B1,C1,D3)
Medyczna C4-(C1,C2)
Mickiewicza D4-(C1)
Mikołaja z Rynka D3,C3,A3,A6
Niedziemickiego E5,E6
Nadbrzeżna C4,C5-(A2,A3,A4)
Nordzielbowskiego D5-(D3,D4)
Nowogródzkiego D6,E6
Olgi Bieńczyk D4,D5-(B3)
Orzeszna D5,E5,E6
Orla C2
os. Robotnicze E5
Partyzanta D4-(D2)
Pawia C3
Pelikanowa B2
Piękna C3
Plac Jana Pawła II C4-(B2)
Pod Młynem D6,D7
Podgórna C4-(A2,A3)
Podzamcze C6
Polna E5
Poniatowskiego C4,D4-(B2,C2)
Porzeczkowa C7
Przejazdowa B5
Przepiórcza B2
Pułaskiego D4-(B1,B2)
Rondo Bydgoskie B5
Rondo Chełmińskie D4
Rondo Toruńskie C7
Rondo Warszawskie F6
Sienkiewicza D5
Skowronkowa C3
Słoneczna E6,F6
Słowiańskiego C3,D3
Słowicza C3,C4
Sokola B3,C3
Sowia C3
Spokojna C3,C4
Spartowa C3
Stażowa D5
Staszica C3
Storcia C3
Szpitalna C1
św. Floriana F5,F6
Świerkowa E5
Tęgowa D4
Topolowa E5
Towarowa C4-(B1,B2)
Trzeciego Maja Konstytucja A4,A5
Trzykowkowa C3
Trzylecia C3,C4
Wierzbowa E5
Wiśniowa C3
Władysława Srebrzyńskiego F5,F6
Władysława Reymonta F6,G6
Wolska C4
Wolności C5,C6,C7-(B3,B4)
Wysoka C3
Wypalna D3
Za odwiedzinką D7
Zaglarka C4-(A1,A2)
Zamenhofa D4,D5
Zdrowcza Pułaskiego C4,D4-(A1,B1,C1)
Zwirowa C3
Zwirki i Wigury D7,D3,C4

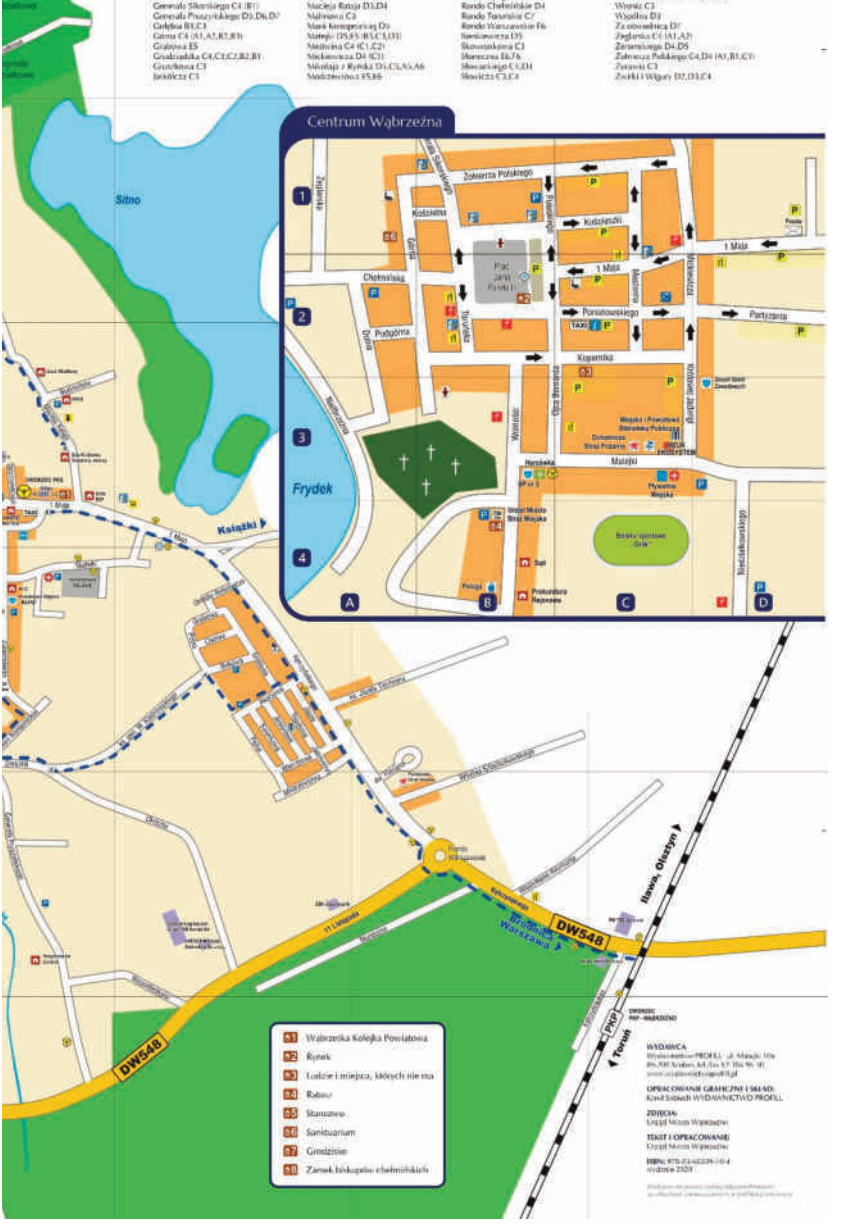

WYDAWCA
Wydawnictwo PROFIL, ul. Miejska 10a
86-300 Grudziądz, tel./fax 57 536 96 00
www.wydawnictwoprofil.pl

OPRACOWANIE GRAFICZNE I SKŁAD:
Zespół Redakcji WYDAWNICTWO PROFIL

ZDJĘCIA:
Urząd Miasta Wąbrzeźna

TEKST I OPRACOWANIE:
Urząd Miasta Wąbrzeźna

ISBN: 978-83-62209-10-4
wydanie 2021

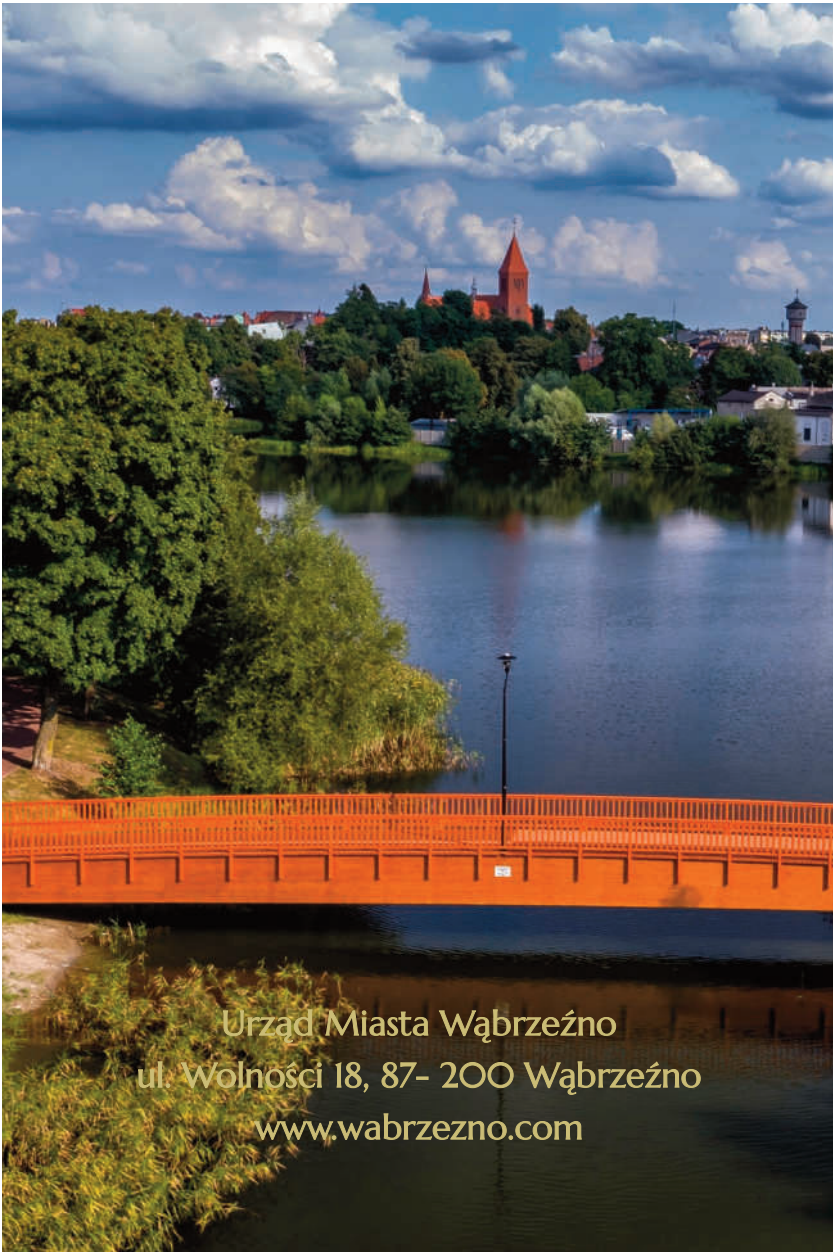

Urząd Miasta Wąbrzeźno
ul. Wolności 18, 87- 200 Wąbrzeźno
www.wabrzezno.com